

налност днес, защото от етнографска, етнологжа, етнокултурологична и др. позиция отдавна са известни преференциите и прерогативите, които едно или друго етнично съзнание и самосъзнание (в това число и ромското) са отдавали и приписвали (със съответна функционална определеност) на конкретни цветове или комбинация от цветове. Само бих си позволил да подчертая **фаворизирането на червения, жълтия, синия и зеления цвят, както и на ярките впечатляващи контрастни цветови комбинации**, които циганите предпочитат и които по всяка вероятност имат не само и преди всичко „днешен адрес“ на вкусовете и естетичните им критерии, а тъкмо обратното – притежават и своя много далечна и пределно завоалирана обвързаност и с митологичните послания. Тези цветове или техни комбинации са един своеобразен отзвук от митологично доминиращи стихии или реалии, които са имали кардинално семиотично-семантично влияние за изграждането и препредаването на етнопортрета на циганите.

Пространствено-времените модели за сътворението на света и на човека в митологичното съзнание винаги са се свързвали с определени космологични обекти, с определена целесъобразност на дадени сили, с конкретизирана и семиотично-семантична дефинитивност. Вертикализираната картина на космичното или космогоничното цяло, с нейната разпределеност на съответни пространствено очертани и по своему инкрустирани зони, слоеве, среди, пояси, е валидна за твърде широк етничен конгломерат в митологичното съзнание.

Вертикализацията като пространствена разположеност и структурираност на света (или на световите) в образа на световно дърво е тривиален факт за митологичната менталност. Тя не е достояние единствено на ромския митологичен етнос, а обща и субстантивна характеристика на твърде много етноси. Пространственото дислоциране на различни класове и системно-структурно дефинирани събития, процеси и тенденции от природата и човешкото общество са фиксирани и „имунносвързани“ с естеството и спецификата на съответно квалифицирания свят – долен, среден и горен, с взаимната им връзка и съдбовна проникваемост. Върхът, средината и низината (подземността) са функционално дефинирани и легитимни равни-